

& in rebus necessarijs ita adiuuantur, vt reuera nullo bono, modo salubri ac necessario, destituatur: Hæc utiq; habent ex dono & bonitate Dei. Quis autem piorum queretur de odio, contemptu ac egestate inter reprobos in hoc seculo: & non magis Deo gratias aget de gratia, gloria & rerum necessariarum sufficiëntia, quibus inter pios honoratur, deq; futura illa gloria & cõlummatissima cœlestis vitę felicitate? Annõn satius est, acceptum esse pijs, quàm impijs? honorari à bonis, quàm à reprobis? rebus necessarijs potiri inter pios, quàm abundare diuitijs inter impios? cœlesti ac perpetua in cœlis coram Deo & omnibus angelis ac pijs, frui gratia, gloria & felicitate, quàm perituram gratiam, gloriam & opulentiam inuenire coram impijs? Est igitur omnino verum, quod propheta Dominum integris gratiam & gloriam, ac bonorum sufficiëntiam largiri dicit, quantumuis diuersum in hoc seculo videatur.

VLTIMA PARS.

12. Domine exercituum, beatus homo, qui sperat in te.

Vltima Psalmi parte Psalmum exclamatione concludit, sicuti solent animi crebris & ardentibus cogitationibus exultantes, & tandem in sententiam aliquam prorumpentes. Postquam enim cõmemorauit Deum esse suorum solem ac clypeum, eosq; pro sua bonitate quouis bonorum genere adficere, in hanc exclamationem erupit, vt beatum prædicet eum, qui spem suam in ipsum collocet. Quibus verbis non tam beatitudinem sperantis hominis, quàm bonitatem Dei sperantes in se, non deserētis, prædicat & extollit. Talis est illa exclamatio Euangelicę mulieris, quæ dicebat: Beatus venter, qui te portauit, & vbera quæ suxisti. vbi Christus magis quàm maternus vterus extollitur. Sic Regina Sabba cum dicebat: Beati sunt serui tui, qui hîc stant coram te semper, & audiunt sapientiam tuam: magis amplitudinem sapientiæ Salomonis, quàm beatitudinem seruorum illam audientium extollebat.

Luce 11.

1. Reg. 10.

OBS. 1.

Qui sperat.] Notandum hîc est quod dicit: Qui sperat in te: cum de illis loquatur, qui integrè corâ Deo ambulant: quibus versu præcedenti dixit, Deum dare gratiam, gloriam, & quodcunq; bonum, esse illis solem & clypeum. Ergo eiusdè est animi, integrè ac sincerè ambulare coram Deo, & in illum sperare.

OBS. 2.

In te.] Quod felicitatem sperantibus in Deum deputet, id quod multis Scripturę locis fieri videmus. quò referri debeat, ex præcedētibus, vt monui, intelligendum est. Nam alioqui spes in se, nec tanti est meriti, vt felicitatem promereatur: nec eius conditionis & naturę, vt hanc per se adferat. Est enim in se magis miserum quàm beatum sperare. Vbi enim spe viuitur, ea certè quę sperantur, nondum possidētur. Alioqui, vt beatus Paulus arguit: Quid sperares quę habes? verùm quoniam Deus, in quem sperant pij, sol est & clypeus sperantibus in se: propter hanc illius bonitatem, qua non deserit sperantes in se, beati dicuntur, sperantes in illum. Ideo Propheta rectè hîc non simpliciter dicit, Beatus homo qui sperat, sed addit, In te. Est ergo vnica hæc via, qua homo ארם ille miser & infelix, veram felicitatem apprehendat, spes immota in Deum, ex cordis sinceritate, quæ est fides illibata, promanans.

Sen. li. 1. Epist. 10: Spes, inqt, incertii boni nomen est. Prouerb. 13: Spes que differitur, ad fugit animã.

PSALMVS LXXXV.

AD PRAECINENDVM LILIIS CORAH PSALMVS.

ARGVMENTVM.

Non est hic Psalmus priuati cuiuspiam affectus, quo priuatis de causis coram Deo agatur, sed planè publici. Causam namq; populi Dei Propheta, non suam ipsius aliquam hîc agit. Sunt autem duæ illius partes. Prima vers. 7. prioribus orationem habet ad Deum, pro reconciliatione ac salute populi impetranda. Altera reliquis 6. versibus vaticinium canit de futura in populo Dei salute, gloria, fide, bonitate, iustitia & pace.

PRIMA PARS.

VERS. I.

AVISTI Domine terra tua, reduxisti captiuitatem Iacob.

2. Remisisti iniquitatem populi, operuisti omne peccatum eorum. Selah.

3. Continuisti omnem iram tuam, conuersus es ab ira indignationis tuæ.

4. Conuerte nos Deus salutis nostræ, & solue iram tuam à nobis.

5. In aternumne irascēris nobis, aut extends iram tuã à generatione in generationē?

6. Nonne tu conuersus viuificas nos, & populus tuus latabitur in te?

7. Ostende nobis Domine bonitatem tuam, & salutem tuam da nobis.

LECTIO.

Vers. 1.

Vers. 6.

EXPLANATIO.

Fauisti.] Vulgata Lat. legit: Benedixisti. Græc. tamen, ἐδούλωσας. Hieron. Plucatus es. Iustin. Voluntas tuâ Deus. Felix: Dilexisti. Pagninus: Complacuisti. Campen. Reconciliatus es.

Nonne conuersus.] Ebr. est חלתי. Græc. & vulg. Lat. Deus tu conuersus.

Prior hæc Psalmi pars bimembris est. Primùm enim vers. 1. 2. 3. 4. benevolentiam, beneficentiã & gratiam Dei Propheta cõmemorat, quas illè in populum priscis tēporibus declarauerat. Fauisti, inquit, Domine terræ tuæ. Terram Cœnaan intelligit, patribus, Abrahę, Isaac & Iacob olim promissam, ac tandem Israëli in possessionem traditam. Hanc vocat Dei terram: non eo modo, quo omnis terra Dei est, sed propterea quòd is hanc sibi ex toto Orbe ad hoc singulariter delegerat, vt nomen suũ in illa clarificaret. Hoc intelligit, cum dicit: Fauisti Domine terræ tuæ. Non ita fecisset ad propõsitum, si dixisset: Fauisti Domine terræ nostræ. Quæ sequuntur vsq; ad versum quartum, ea concernunt, quibus benevolentiam & gratiam suam Deus erga populum suum ostenderat. Illa duabus particulis

comæ